

Nytt forskningsråd tar över SFRs verksamhet och delar av RALFs

SFR och Rådet för arbetslivsforskning lades ned vid årsskiftet, vilket även var fallet med flertalet andra organisationer inom den statliga forskningsfinansieringssektorn.

Det nybildade Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) är en sammanslagning av delar av RALF och hela Socialvetenskapliga forskningsrådet (SFR) och har ett tjugotal anställda. FAS, som lyder under Socialdepartementet, ska stödja grundläggande och behovsstyrd forskning inom arbetslivsområdet, socialvetenskap och folkhälsovetenskap.

Professor Robert Erikson, tidigare vid SFR, är huvudsekreterare och ansvarig för verksamheten. Ken-

neth Abrahamsson (från RALF) är chef för programenheten, Erland Bergman (SFR) för den administrativa enheten, och Solweig Rönström (RALF) för kommunikationseenheten.

Utöver huvuduppgiften att finansiera forskning kommer FAS under sitt första verksamhetsår bl.a. att arbeta med regeringsuppdrag som gäller utvärderingar av forskning om arbetsrätt, internationell migration och etniska relationer samt socialt arbete. Till detta kommer särskilda satsningar på olika områden och uppföljning av insatser som påbörjats av SFR och RALF, t.ex. inom yrkesmedicin, vårdsektorn, epidemiologi, demografi och jämställdhet.

kompetens att utveckla sin forskning inom ett av de prioriterade områdena.

Nätverk

Bidrag ges till upprättande av nätverk av forskare inom ett visst forskningsområde. Bidrag kan beviljas för att bereda forskare möjlighet att utveckla samarbetsformer över fakultets- och institutionsgränser och mellan lärosäten. Bidrag kan sökas två gånger per år, den 2 maj och den 1 oktober.

Tidskrifter

Bidrag kan sökas när som helst under året för utgivning av forskningstidskrifter inom rådets verksamhetsområden.

Publiceringsstöd

Bidrag kan sökas när som helst under året för publicering av veten-

skapliga monografier inom de forskningsområden där rådet ger forskningsstöd.

Konferenser etc.

Bidrag kan sökas när som helst under året för anordnande av vetenskapliga symposier, seminarier och konferenser inom rådets verksamhetsområden.

Resor

Bidrag kan sökas när som helst under året till resor för forskares medverkan i främst utomlands förlagda konferenser.

Gästkorskare

Bidrag ges till längre vistelser i Sverige för utländska gästkorskare och utomlands för svenska forskare. Bidrag kan sökas löpande under året.

Blanketter ...

och anvisningar kommer att finnas på <www.fas.forskning.se> från månadsskiftet mars-april.

Collaborative Research in the Social Sciences

Sjutton forskningsfinansierare i sammanlagt 15 europeiska länder har samlats kring en gemensam utlysning av ett treårigt samarbetsprogram för jämförande samhällsvetenskaplig forskning. Bakom programmet står European Science Foundation, ESF, ett samarbetsorgan för närmare 70 forskningsfinansierare från 24 europeiska länder.

Programmet Collaborative Research in the Social Sciences skall främja samarbete och utveckling av den europeiska samhällsvetenskapliga forskningen genom finansiering av multilaterala jämförande forskningsprojekt inriktade mot internationella

Bidragsformer

Den dominerande stödformen är projektbidrag som delas ut årligen till forskare. Ett projekt kan vid ett tillfälle beviljas bidrag för upp till tre år. Rådet tillämpar ett förfarande i två steg som innebär att sökande först lämnar in en projektskiss till den 1 februari varje år avseende stöd till forskningsprojekt. Om skissen godkänns skall fullständig ansökan i år inlämnas senast den 5 juni.

Programstöd

Bidrag för forskning på eget programansvar s.k. programstöd kan beviljas för en sammanlagd period om sex år med omprövning efter tre år. Beslut om programstöd fattas efter särskild utlysning och ansökningsförfarande. Syftet med stödet är att stimulera forskargrupper med hög teoretisk och metodologisk

www.fas.forskning.se ...

det är adressen till FAS webbplats. Än så länge är informationen begränsad, men webbplatsen utvecklas snabbt under våren. Här kommer att finnas information om FAS, ansökningstider, blanketter för nedladdning, projektkatalog etc.

problemställningar. Det är öppet för sökande från de länder som ingår i samarbetsprogrammet och minst tre länder skall vara representerade i ett forskarlag.

Medel söks från de nationella finansierare som undertecknat avtalet, i Sverige FAS och Vetenskapsrådet. Sista dag för ansökan är 1 juni 2001.

Koordinator för programmet är Ms Marianne Yagoubi, ESF, e-post <myagoubi@esf.org>. Närmare uppgifter och anvisningar kan hämtas från ESF:s hemsida <www.esf.org>. Kontaktperson på FAS är Birgitta Sheppard Nyman, e-post <bsh@fas.forskning.se>.

Nordiskt forskningsprogram om välfärd

Nordiska Ministerrådet startar i år ett femårigt forskningsprogram om välfärdspolitiska frågor i Norden. Nordiska forskargrupper inbjuds att inkomma med projektskisser senast den 11 april i år. De som får sina skisser godkända får sedan inkomma med fullständiga projektansökningar senast den 15 september.

Ärendena bereds under hösten, och förhoppningen är att projekten ska kunna starta tidigt nästa år.

Den samlade budgeten är 35 milj. dkr. Huvuddelen av pengarna avsätts till ny forskning med tillhörande aktiviteter. Forskningen kommer att pågå under åren 2002–05.

Programplanen kan studeras på <www.forskningsradet.no//program/nmr/>.

Nordiska Ministerrådet har tillsatt en programkommitté som har det övergripande ansvaret för att forskningsprogrammet genomförs. Departementsrådet Harald Nybøen är ordförande och professor Stina Johansson, Umeå universitet, är vice ordförande. Sekretariatet finns på Norges forskningsråd. Steinar Kristiansen är koordinator och sekreterare, tel. 0047 2203 73 83, e-post <sk@forskningsradet.no>.

Handikappforskning och yrkesmedicinska kliniker utvärderade

Till FAS andra styrelsesammanträde i februari avrapporterades två utvärderingar som blev klara förra året.

Den ena var beställd av dåvarande SFR och gällde den svenska handikappforskningen. Projektet genomfördes i två steg, dels en inventering av svensk handikappforskning, dels en utvärdering av forskningen inom området med anlitan av fyra experter från England och USA. 170 projekt rapporterades till inventeringen.

Den andra utvärderingen beställdes av nu nedlagda RALF och avsåg att bestämma de yrkesmedicinska och yrkesdermatologiska enheternas betydelse för arbetslivsrelevant FoU-verksamhet. En kombination av "självtvärdering" och expertgranskning användes som metod vid utvärderingen.

Rapporterna kan beställas från FAS kansli.

FAS styrelse

Styrelsen består av ordföranden och tolv andra ledamöter. Sju ledamöter och deras ersättare utses genom ett elektorval. Regeringen utser ordföranden och de övriga fem ledamöterna och deras ersättare. Mandatperioden för samtliga är tre år.

Ambassadör Anita Gradin har utsetts till styrelsens första ordförande. De övriga ledamöterna är:

Utredare Sven Bergström, Landsorganisationen i Sverige, Stockholm; direktör Ingvar Bladh, AB MEAG, Västerås; professor Margareta Bäck-Wiklund, Institutionen för socialt arbete, Göteborgs universitet; professor Finn Diderichsen, Institutionen för folkhälsovetenskap, Karolinska sjukhuset; professor Per-Anders Edin, Nationalekonomiska institutionen, Uppsala universitet; professor Erland Hjelmquist, Psykologiska institutionen, Göteborgs universitet; docent Lisbeth Lundahl, Pedagogiska institutionen, Umeå universitet; direktör Roland Nilsson, Försäkringskassan i Östergötland, Linköping; professor Birgitta Nyström, Juridiska institutionen, Lunds universitet; generaldirektör Anne-Marie Qvarfort, Svenska ESF-rådet, Stockholm; professor Elisabeth Sundin, Arbetslivsinstitutet, Norrköping; generaldirektör Kerstin Wigzell, Socialstyrelsen, Stockholm.

Ersättare:

Professor Roger Andersson, Institutet för bostads- och urbanforskning, Uppsala universitet; avdelningsdirektör Mariana Buzaglo, Folkhälsoinstitutet, Stockholm; utredare Anna-Stina Elfving, TCO, Stockholm; docent Margareta Hallberg, Institutionen för vetenskapsteori, Göteborgs universitet; professor Gunn Johansson, Psykologiska institutionen, Stockholms universitet; professor Bengt Järholm, Institutionen för folkhälsa och klinisk medicin, Norrlands universitetssjukhus,

Umeå; planeringschef Lars Nilsson, Värnamo kommun, Kommunledningskontoret, Värnamo; professor Thor Norström, Institutet för social forskning, Stockholms universitet; professor Stefan Svallfors, Sociologiska institutionen, Umeå universitet; professor Mats Thorslund, Institutionen för socialt arbete, Stockholms universitet; verkställande direktör Torgny Wännström, AFA, Stockholm; förbundsordförande Lena Öhrsvik, Reumatikerförbundet, Stockholm.

Nya forskningsprogram

Enligt regleringsbrevet skall FAS utveckla två nya forskningsprogram. Det ena gäller forskning om handikapp, och där finns en nyligen färdigställd internationell utvärdering av svensk handikappforskning som grund. Erland Hjelmquist är ansvarig för detta uppdrag, och från kansliet medverkar forskningssekreterare Kerstin Carsjö. Uppdraget skall redovisas senast den 1 juni 2001.

Det andra uppdraget avser ett forskningsprogram om belastning och rehabilitering. Det leds av Bengt Järholm med stöd av forskningssekreterarna Elisabeth Birke och Ann-Britt Nilsson. I gruppen ingår professorerna Jörgen Eklund och Kerstin Ekberg, Linköpings universitet, och Staffan Marklund, Arbetslivsinstitutet, samt Åke Nygren, Karolinska Institutet. Vidare ingår i gruppen Torgny Wännström, AFA, Sisko Bergendorff, RFV, samt Mats Bjurvald, Vinnova.

I ett senare nyhetsbrev återkommer FAS till nya utvärderingar och förslag till programstöd.

Första ansökningsomgången

I höstas utlystes möjligheten att söka medel från FAS till forskningsprojekt med start år 2002. En tvåstegsmodell tillämpas för bedömning och urval av projekt. Totalt inkom 727 projektskisser till den 1 februari 2001 som var sista dag för inlämnande av projektskiss.

Indelningen i huvudområden får tills vidare betraktas som preliminär, men den visar att projekt med inriktning mot arbetslivet har en något större andel. Så här fördelar sig skisserna:

Arbetsmarknad — 107
Arbetsorganisation — 153
Arbetsmiljörelaterade hälsorisker — 139
Välfärd och socialförsäkring — 82
Folkhälsa — 150
Omsorg och sociala relationer — 96
Summa — 727

Sex prioriteringskommittéer (PK) bedömer projektskisserna och sedan de fullständiga ansökningarna. PK är sammansatta av FAS styrelseledamöter och deras ersättare samt externa ledamöter. Indelningen i PK följer områdena ovan.

Ordföranden och forskningssekreterare i respektive PK

Arbetsmarknad: professor Per-Anders Edin, nationalekonomi, Uppsala universitet; Inger Jonsson, FAS. *Arbetsorganisation:* professor Elisabeth Sundin, företagsekonomi,

Arbetslivsinstitutet; Ulla Kihlblom, FAS.

Arbetsmiljörelaterade hälsorisker: professor Bengt Järholm, Umeå universitet; Elisabeth Birke och Ann-Britt Nilsson, FAS.

Välfärd och socialförsäkring: professor Stefan Svallfors, Umeå universitet; Lena Strömqvist, FAS.

Folkhälsa: professor Finn Diderichsen, Karolinska Institutet; Kerstin Carsjö, FAS.

Omsorg och sociala relationer: professor Erland Hjelmquist, Göteborgs universitet; Lena Strömqvist, FAS.

Storleken på PK kommer att variera något beroende av antal ansökningar och kompetensbehov men ligger vanligen mellan sex och åtta ledamöter.

Övriga kommittéer

FAS styrelse har dessutom beslutat att inrätta en etikkommitté, en jämställdhetskommitté och en publikationskommitté.

Elöverkänslighet

Strax före nedläggningen av RALF överlämnade rådet till regeringen en rapport om forskningsläget rörande elkänslighet, ett område där FAS fortsättningsvis kommer att ha ett bevakningsansvar.

Rapporten kan beställas från Hellmans Förlag, Box 316, 641 23 Katrineholm; tel. 0150-788 80; fax 0150-788 88; e-post <info@hellmansforlag.se>. Uppge beställningsnummer 88531-13-9.

FAS Nyhetsbrev
Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap
Box 2220, 103 15 Stockholm

Tel. 08-775 40 70
Fax. 08-775 40 75
E-post: info@fas.forskning.se
www.fas.forskning.se

FAS Nyhetsbrev utkommer med ett par nummer per termin. Det är kostnadsfritt och kan beställas från FAS kansli.
Redaktör: Jan Jerring